

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvie Šiškeové v právní věci žalobce: **A. A.**, zast. Mgr. Zdeňkem Burdou, advokátem se sídlem Lektínová 3033/7, Praha 10 – Záběhlice, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4 – Nusle, proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 2. 2020, čj. MV-9542-5/SO-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2020, čj. 11 A 45/2020-44,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2020, čj. 11 A 45/2020-44, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce vede s žalovanou spor o přiznání právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v EU. U městského soudu požádal o osvobození od soudních poplatků. Jeho žádosti soud nevyhověl shora označeným usnesením. Dle soudu žalobce nedoložil, že na jeho majetek byl prohlášen úpadek.

[2] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení městského soudu včas podanou kasační stížností. V ní mj. tvrdí, že jeho insolvence je patrná z veřejného rejstříku na isor.justice.cz, který vede sám Městský soud v Praze. Tuto skutečnost tedy nebyl povinen (opětovně) dokládat pro účely své žádosti o osvobození od soudních poplatků.

[3] Kasační stížnost je důvodná.

[4] NSS ze soudního spisu zjistil, že stěžovatel podáním ze dne 20. 5. 2020 požádal o osvobození od soudních poplatků z důvodu probíhajícího insolvenčního řízení. Městský soud mu toto osvobození nepřiznal, protože stěžovatel nedoložil majetkové poměry (usnesení ze dne 23. 6. 2020 čj. 11 A 45/2020-17; též **první** usnesení v této věci). Následně dne 30. 7. 2020 stěžovatel podal druhou žádost o osvobození od soudních poplatků, kde jako novou skutečnost uvedl, že v mezidobí bylo rozhodnuto o jeho úpadku tak, že se povoluje řešení úpadku oddlužením. Přitom specifikoval, že šlo o usnesení městského soudu ze dne 1. 7. 2020, čj. 60 INS 8671/2020-A-1. Městský soud poté stěžovatele vyzval, aby doložil své majetkové poměry pro posouzení, zda jsou splněny podmínky pro jeho osvobození, včetně předložení dokladů o prohlášení úpadku. Podáním ze dne 2. 11. 2020 zaslal stěžovatel soudu vyplněný formulář „Prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech“. Z jeho obsahu je patrné, že stěžovatel měl za 3. čtvrtletí roku 2020 průměrný čistý měsíční příjem ve výši 21 597 Kč. Jiné příjmy nemá. Stěžovatelova manželka měla za 3. čtvrtletí roku 2020 průměrný čistý měsíční příjem ve výši 47 302 Kč. Dále uvedl, že manželka prodává nemovitost (za 7 300 000 Kč), k níž se vztahuje hypotéka (5 400 000 Kč). Stěžovatel dále uvedl, že jsou na něm finančně závislé dvě nezletilé dcery. Má dluhy, které jsou v oddlužení, jiné dluhy nemá. Městský soud pak **druhým** usnesením v této věci, které je napadeno nynější kasační stížností, opětovně stěžovateli nepřiznal osvobození od soudních poplatků.

[5] V obecné rovině NSS souhlasí s městským soudem, že účastník řízení, který požádal o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) a který byl soudem řádně poučen (§ 36 odst. 1 s. ř. s.), je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (rozsudek ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS). Vyplyne-li z uvedených údajů či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, popř. neúplné, soud žádost zamítne (rozsudek ze dne 26. 8. 2009, čj. 1 As 39/2009-88, č. 1962/2010 Sb. NSS).

[6] V posuzované věci stěžovatel v **druhé žádosti** o osvobození od soudních poplatků předložil řádně vyplněné prohlášení o majetkových poměrech, tj. takové prohlášení, které za běžných okolností postačuje soudu k získání dostatečných informací o majetkových poměrech účastníka řízení. Stěžovatel také jednoznačně označil usnesení insolvenčního soudu, na jehož základě byl na jeho majetek prohlášen úpadek. Městský soud ovšem vedle údajů uvedených v prohlášení stěžovatele o jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrech požadoval také, aby stěžovatel předložil listiny (doklady) z insolvenčního spisu. Stěžovatel nepředložil žádné listiny či rozhodnutí z insolvenčního spisu. Při zvažování nedostatečnosti stěžovatelových poměrů (§ 36 odst. 3 s. ř. s.) městský soud vycházel jen z prohlášení o jeho majetkových poměrech. Nezohlednil informaci, že na stěžovatelův majetek byl prohlášen úpadek. Stěžovatel prý tuto skutečnost neprokázal.

[7] NSS s tímto postupem nesouhlasí. Městský soud jistě mohl po stěžovateli požadovat, aby uvedl a prokázal veškeré skutečnosti důležité pro posouzení žádosti o jeho osvobození od soudních poplatků. Avšak konkrétní a snadno ověřitelné tvrzení o prohlášení úpadku nemohl odbýt tím, že jej stěžovatel ani na výzvu soudu neprokázal. Údaj, který městský soud po stěžovateli požadoval (doklad o prohlášení úpadku), je veřejně přístupným údajem v insolvenčním rejstříku [§ 421 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)].

pokračování

[8] Údaj o stěžovatelově úpadku sice sám o sebe není skutečností soudu známou z jeho úřední činnosti, takovou skutečností ovšem je – po sdělení prvotní informace o prohlášení úpadku – vědomost soudu o tom, kde jsou údaje o insolvenčním řízení veřejně dostupné. Je přitom dobrou praxí správních orgánů a soudů v insolvenčním rejstříku vždy ověřovat aktuální a nesporné údaje o úpadku a způsobech jejich řešení [např. rozsudek ze dne 27. 8. 2019, čj. 1 Afs 85/2019-36, *Energetika Návsí*, část III; ze dne 30. 10. 2014, čj. 7 As 209/2014-20; nález ze dne 23. 10. 2018, sp. zn. I. ÚS 1060/18 (N 175/91 SbNU 197), body 15-18].

[9] V nyní posuzované věci městský soud mohl a měl z vlastní iniciativy ověřit, zda na stěžovatelův majetek byl prohlášen úpadek, jak tvrdil stěžovatel. Stěžovatel splnil svou povinnost již jen tím, že naprosto přesně označil usnesení, kterým insolvenční soud o jeho úpadku rozhodl. Navíc se jedná o usnesení téhož soudu v insolvenční věci stěžovatele. Z pohledu stěžovatele vsutku muselo jít o nesmyslný požadavek městského soudu – proč nosit do budovy soudu podklady, které též soud, byť jiným svým údem, vydal a které jsou veřejně přístupné?

[10] NSS zdůrazňuje, že právě uvedené nepřenáší odpovědnost za doložení údajů dle § 36 odst. 3 s. ř. s. na městský soud, nijak nevybočuje ze zásady projednací ani nestaví soud do pozice vyšetřujícího orgánu. Nynější situace je však s ohledem na svá fakta poměrně unikátní a významně se liší od případů, kdy žalobce vůbec nevyplnil prohlášení o majetkových poměrech a soudu jen bez bližších detailů sdělil, že je s ním vedeno insolvenční řízení (rozsudky ze dne 27. 3. 2015, čj. 7 As 54/2015-15; ze dne 17. 7. 2014, čj. 10 As 114/2014-22, body 11 a 13; či ze dne 5. 12. 2018, čj. 1 As 371/2018-17).

[11] Dlužno dodat, že NSS nijak nepředjímá, zda v této věci stěžovatel na dobrodiní osvobození od soudních poplatků dosáhne, či nikoliv. Tuto otázku musí posoudit městský soud poté, co ve veřejně dostupném insolvenčním rejstříku ověří doklady svědčící o úpadku stěžovatele. Pro své úvahy musí soud zohlednit náklady a plnění stěžovatele spojená s insolvencí.

[12] NSS shledal kasační stížnost důvodnou. Na základě výše uvedených důvodů NSS v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. je městský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozhodnutí. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2021

Zdeněk Kühn
předseda senátu

